

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2020-08-19

Närvarande: F.d. justitierådet Ella Nyström samt justitieråden
Per Classon och Stefan Johansson

En tydligare koppling mellan villkorlig frigivning och deltagande i återfallsförebyggande åtgärder

Enligt en lagrådsremiss den 9 juli 2020 har regeringen
(Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande
över förslag till lag om ändring i brottsbalken.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Frida Persson.

Förslaget föranleder följande yttrande.

Verkställigheten av ett fängelsestraff ska, i den utsträckning det är
möjligt utan att kravet på samhällsskydd eftersätts, särskilt inriktas på
åtgärder som är ägnade att förebygga återfall i brott och för varje

intagen ska det upprättas en individuellt utformad verkställighetsplan (se 1 kap. 5 § andra stycket fängelselagen, 2010:610). Vid utformningen av verkställighetsplanen ska hänsyn tas till bl.a. anstaltstidens längd och den intagnes motivation till förändring. Planen ska följas upp och fortlöpande ändras när det finns anledning till det (se 6 § fängelseförordningen, 2010:2010). Närmare bestämmelser om verkställighetsplanen finns i Kriminalvårdens författningssamling, KVFS 2011:1 FARK Fängelse. Där anges bl.a. att verkställighetsinnehållet ska preciseras i åtgärder, att åtgärderna ska vara tidsatta och uppföljningsbara och att den intagne ska få en kopia av verkställighetsplanen (se 1 kap. 26 och 29 §§).

Det uttalade syftet med förslaget är att åstadkomma en tydligare koppling mellan tidpunkten för villkorlig frigivning och deltagande i återfallsförebyggande åtgärder. Förslaget innebär bl.a. att den villkorliga frigivningen ska kunna skjutas upp inte bara när den intagne missköter en åtgärd som har tagits in i verkställighetsplanen, utan också när den intagne vägrar att genomföra en åtgärd som Kriminalvården anser är behövlig och lämplig men som inte har tagits med i planen på grund av den intagnes negativa inställning. Lagrådet vill understryka att detta, som också framhålls i författningskommentaren, förutsätter att Kriminalvården tydligt dokumenterar att en viss åtgärd har anvisats den intagne och skälen till att den inte tagits med i verkställighetsplanen. Lagrådet anser att det därutöver bör krävas att Kriminalvården på ett tydligt sätt har informerat den intagne om att hans eller hennes vägran kan leda till att den villkorliga frigivningen skjuts upp och att även detta noga har dokumenterats.